

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 7237

11 Kasım 2022 tarihinde Semerkant'ta imzalanan ekli "Türk Devletleri Teşkilatı Hükümetleri Arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattı Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

8 Mayıs 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI HÜKÜMETLERİ ARASINDA BASİTLEŞTİRİLMİŞ GÜMRÜK HATTI KURULMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti, Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır),

Taraflar arasında sağlam bir şekilde kurulmuş olan işbirliği ilişkisini TEYİT EDEREK,

Türk Devletleri Teşkilatı üye devletleri arasında dolaşımda bulunan eşya ve taşıtların tabii tutulduğu gümrük kontrolünün etkinliğini artırmaya ihtiyaç olduğunu KABUL EDEREK,

Taraf Devletler arasında dolaşımda bulunan eşya ve taşıtların gümrük kontrollerinin yürütülmesine dair koşulların azaltılması ve basitleştirilmesine ilişkin şartların belirlenmesi AMACIYLA,

Tedarik zinciri sürecinde eşyanın dolaşımını desteklemekte gümrük idarelerinin önemli rolünü ANLAYARAK;

Taraf Devletlerin ulusal mevzuat hükümlerini, Birleşmiş Milletler ve Dünya Gümrük Örgütü'nün standartları ve tavsiyeleri ile uluslararası bilgi alışverişi uygulamalarını DİKKATE ALARAK,

Basitleştirilmiş Gümrük Hattının geliştirilmesini ve güvenliğini SAĞLAYARAK,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

MADDE 1 TEMEL TANIMLAR

Bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda, aşağıdaki tanımlar aşağıda belirtilen anlamlara sahip olacaktır:

- "Basitleştirilmiş gümrük hattı" - Taraflar arasında ticarete taşınan eşya hakkında önceden bilgi alışverişinde bulunmayı amaçlayan, Tarafların gümrük işlemlerini mümkün olduğunca kolaylaştırmasını sağlayan, gönüllülük esasına dayalı olarak kullanıma açık olan ve tüm taşıma modlarında kullanılabilen elektronik sistem.
- "Ticaret Erbabı" - eşya ve taşıma araçları hakkında güvenilir bilgi sağlayan, Basitleştirilmiş Gümrük Hattına katılan ve bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak gümrük işlemlerini tamamlayan kişiler.
- "Bilgi Değişimi"- Taraflar arasında ihraç edilen eşya ve taşıma araçları hakkında bilgi değişimi.

TRUE COPY

- d. "Teknik Koşullar"- bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturacak başka bir protokolle belirlenecek olan teknik altyapı ve işleme tabi tutulacak veriler.

MADDE 2 GENEL HÜKÜMLER

1. Taraflar, bu anlaşmanın uygulanması hususunda Taraf Devletlerin aşağıda belirtilen Gümrük İdarelerini yetkilendirir:
  - Azerbaycan Cumhuriyetinde: Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi
  - Kazakistan Cumhuriyetinde: Kazakistan Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Devlet Gelir Komitesi
  - Kırgız Cumhuriyetinde: Kırgız Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Altındaki Devlet Gümrük İdaresi
  - Türkiye Cumhuriyetinde: Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı
  - Özbekistan Cumhuriyetinde: Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi
2. Basitleştirilmiş Gümrük Hattı (bundan böyle "BGH" olarak anılacaktır), Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri arasında bilgi değişimi teknolojilerine uygun olarak eşya ve araçların hareketine ilişkin bilgi değişimine dayanır.

MADDE 3 AMAÇ VE KAPSAM

1. Paylaşılan bilgilerin içeriği, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olan bu Anlaşma Ekine göre oluşturulur.
2. Bilgi paylaşımı, BGH'den yararlanan ticaret erbabının gerçekleştirdiği sevkiyatlar üzerinden ve gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülür.
3. Bilgi alışverişinin teknik koşulları, bu Anlaşmanın imzalanmasından sonraki altı (6) ay içinde Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri tarafından hazırlanır ve onaylanır.
4. BGH, tüm taşımacılık yöntemleri ve her tür eşya için geçerli ortak bir uygulama şeklinde olacaktır.
5. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri BGH'ye katılım sağlamayan şirketler açısından, bu düzenlemenin gönüllülük mahiyetine zarar verebilecek şekilde, bu Anlaşma'ya aykırı hareket etmekten kaçınır.
6. BGH şeffaf, öngörülebilir ve ayrımcı olmayan bir niteliğe sahip olacaktır. BGH uygulamaları herhangi bir haksız rekabete yol açmayacaktır.

MADDE 4
BGH KAPSAMINDA TİCARET OPERATÖRLERİNE
SAĞLANACAK FAYDALAR

Ticaret erbabı aşağıdakilerden faydalanır:

- a) Taraf Devletlerin ulusal mevzuatına uygun şekilde, kontrol noktalarında/varış yerlerinde gümrük işlemlerinin tamamlanmasında öncelik;
- b) Uygulanabilir olması halinde, gümrük işlemlerinin tamamlanma sürelerinin azaltılmasına imkan tanıyan ayrı hatlar dahil, kolaylaştırılmış gümrük işlemleri ;
- c) Taraf Devletlerin gümrük mevzuatını ihlal etme riskinin tespit edildiği durumlar dışında, kontrol noktalarında/varış yerlerinde gümrük muayenesi yapılmaması. Gümrük muayenesi gerekli olduğu hallerde, mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilir.

MADDE 5
BİLGİ VE BELGELERİN KULLANIMI

1. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, bu Anlaşma çerçevesinde elde edilen bilgilerin, Taraf Devletler arasında taşınan eşya ve taşıtların gümrük işlemlerinin tamamlanması ve gümrük kontrolünün yapılması amacıyla kullanılmasını sağlar.
2. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri tarafından elde edilen bilgiler, münhasıran gümrükle ilgili uygulamalar doğrultusunda kullanılır ve bilgileri sağlayan Taraf Devletin Gümrük İdaresinin yazılı rızası olmadan üçüncü taraflara iletilemez .
3. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, Devletleri arasında dolaşımda bulunan eşya ve taşıtlara ilişkin elektronik bilgi alışverişinin düzenlenmesi sırasında Birleşmiş Milletlerin, Dünya Gümrük Örgütü'nün kural, standart ve tavsiyeleri ile Taraf Devletlerin ulusal mevzuatı ve bilgi paylaşımına ilişkin mevcut en iyi uluslararası uygulamaları kullanır.
4. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, kendi ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu Anlaşmanın ihlal edilmesi durumunda uygun önlemleri alır ve bu ihlaller ile Taraf Devletler arasında dolaşımda bulunan eşya ve taşıtlara ilişkin bilgi paylaşımı sırasında alınan verilerdeki farklılıkları ve/veya yanlışlıkları birbirlerine bildirir.

MADDE 6
UYGULAMA SÜRECİ

Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, aşağıdaki amaçlarla doğrudan temas kurmak üzere uygun gördükleri yetkili gümrük görevlilerinin listesini belirler:

- a) bilgi paylaşımı ile veri işleme ve iletimi teknolojilerinin teknik koşulları ve veri güvenliğiyle ilgili şartları belirleyip bunlar üzerinde mutabık kalmak,
- b) Bu Anlaşmanın uygulanması sırasında ortaya çıkacak teknik sorunları çözmek.

TRUE COPY

MADDE 7
PİLOT PROJE

1. Bu Anlaşmada öngörülen veri değişimi teknolojilerini ayrıntılı şekilde hazırlamak üzere, Taraf Devletlerinin Gümrük İdareleri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra altı (6) aylık bir Pilot Proje hazırlar ve yürütür ki bu süre Taraf Devletlerin Gümrük İdarelerinin karşılıklı yazılı mutabakatına bağlı olarak uzatılabilir.
2. Pilot Projenin ilk üç (3) ayı boyunca, Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri aşağıdakiler üzerinde uzlaşır:
  - a) Bilgi değişiminin temel teknik koşulları;
  - b) iletilecek verilerin listesi, yapısı ve biçimi;
  - c) bilgi güvenliği şartları;
  - d) BGH süreci çerçevesinde Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri arasındaki işbirliğini düzenleme süreci;
  - e) Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, BGH kapsamında taşınan eşyanın gümrük işlemlerinin yürütüleceği kendi İdarelerinin gümrük birimlerini belirler.
3. Taraf Devletlerin Gümrük İdareleri, Pilot Projeye başlamaya hazır olduklarını ve projede yer alacak gümrük birimlerini yazılı olarak birbirlerine bildirir.
4. Takip eden üç (3) ay içinde Taraflar, BGH'yi bilfiil uygular.

MADDE 8
DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARLA İLİŞKİ

Bu Anlaşma'da yer alan hükümler, Tarafların taraf olduğu diğer uluslararası anlaşma ve sözleşmelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine halel getirmez.

MADDE 9
ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

1. Bu Anlaşma'nın yorumlanmasından ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek anlaşmazlıklar öncelikli olarak Taraflar arasındaki müzakereler ve istişareleler çözülür. Bu süreçle çözülemeyen hususlar diplomatik kanallar ile halledilir.
2. Taraflardan her biri, bu Anlaşma'nın yorumlanması, uygulanması ve tadil edilmesiyle veya doğabilecek muhtemel anlaşmazlıkların çözüme kavuşturulmasıyla ilgili olarak diğer Tarafı istişarede bulunmayı talep edebilir.
3. Taraflar arasında bu Maddenin 1. veya 2. Fıkrası kapsamında yürütülecek müzakereler ya da istişareleler, aksi yönde bir karar alınmadığı sürece, yazılı talebin alınmasından sonraki yirmi (20) gün içinde başlatılır.

MADDE 10
EKLEMELER VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Bu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı onayı ile, bu Anlaşmanın ayrılmaz parçaları olacak ayrı protokollerle herhangi bir zamanda değiştirilebilir.

2. Değişiklikler, bu Anlaşmanın 11. Maddesi hükümlerine göre yürürlüğe girer.

MADDE 11 YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, SÜRE VE FESİH

1. Taraflar, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürlerin tamamlandığını diplomatik kanallardan yazılı olarak Depozitöre bildirir. Bu Anlaşma, Depozitörün diğer Tarafalara, tüm Tarafların bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal prosedürleri tamamladığını bildirdiği tarihi izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma belirsiz bir süre için akdedilir ve Taraflardan herhangi biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diplomatik kanallardan Depozitöre yazılı bir bildirimle iletmek suretiyle bu Anlaşmaya katılımını sona erdirebilir. Böyle bir durumda, bu Anlaşma, bildirim tarihinden üç ay sonra fesh olur. Bu Anlaşmanın feshi, hâlihazırda devam eden işlemleri etkilemez.
3. Bu Anlaşmanın Depozitörü Türk Devletleri Teşkilatı Sekreteryası'dır. Depozitör, bu Anlaşmanın onaylı bir kopyasını tüm Tarafalara temin eder.

Semerkant'ta 11 Kasım 2022 tarihinde Azerbaycan Türkçesi, Kazakça, Kırgızca, Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde, tüm metinler geçerli olmak üzere altı asıl nüsha olarak düzenlenmiştir. Bu Anlaşmanın yorumlanmasına ilişkin herhangi bir ihtilaf olması durumunda, İngilizce metin kullanılır.

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Adına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Adına

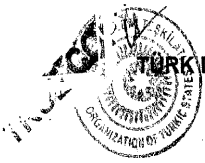

PAYLAŞILACAK BİLGİLERİN İÇERİĞİ

- İhracat Gümrük İdaresi Kodu
- Gönderici/İhracatçı Adı
- Gönderici/ İhracatçı Adresi
- Eşya Kalemleri
- Toplam Ambalaj
- Referans numarası
- Alıcı adı
- Hareket Gümrük İdaresi'ndeki taşıma aracının milliyeti, tabiiyeti
- Konteyner
- Teslimat Şartları
- Sınırı geçen aktif taşıma aracının milliyeti, tabiiyeti
- Para birimi ve toplam fatura meblağı
- Çıkış Gümrük İdaresi
- Eşyanın ambalajları ve tanımı (marka ve numaralar, konteyner numarası, sayısı ve türü)
- Eşya Kalem Numarası
- Eşya Kodu (10 haneli)
- Menşe ülke kodu
- Brüt Ağırlık- kg
- Net ağırlık
- Tamamlayıcı birimler
- İlave bilgi/ Üretilen belgeler/ Sertifikalar ve İzinler
- Hareket Gümrük İdaresi
- Varış Gümrük İdaresi (ve ülkesi)
- Fatura tarih ve sayısı
- Giriş Gümrük İdaresi Kodu
- İthalat Gümrük İdaresi Kodu
- Taşıma belgesi adı ve sayısı
- Ekli belgelerin sayısı
- Taşıma belgesi tarihi
- Menşe Ülke Verisi
- Gümrük Kıymeti

TRUE COPY

**TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ HÖKUMƏTLƏRİ ARASINDA
SADƏLƏŞDİRİLMİŞ GÖMRÜK DƏHLİZİNİN
YARADILMASI HAQQINDA
SAZIŞ**

Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Qazaxıstan Respublikası Hökuməti, Qırğız Respublikasının Nazirlər Kabineti, Türkiyə Respublikası Hökuməti və Özbəkistan Respublikası Hökuməti (bundan sonra – Tərəflər adlandırılacaq),

Tərəflər arasında möhkəm qurulmuş əməkdaşlıq əlaqələrini təsdiq edərək,

Türk Dövlətləri Təşkilatının Üzv Dövlətləri arasında keçirilən mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarətinin səmərəliliyinin artırılmasına olan ehtiyacı qəbul edərək,

Tərəflərin dövlətləri arasında daşınan mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi müddətinin azaldılması və sadələşdirilmə üçün şəraitin yaradılması məqsədilə,

Malların təchizat zənciri boyunca hərəkətinin dəstəklənməsində gömrük idarələrinin əhəmiyyətli rolu olduğunu anlayaraq,

Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliklərinin müddəalarını, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının və Ümumdünya Gömrük Təşkilatının standartlarını və tövsiyələrini, eləcə də məlumat mübadiləsi üzrə beynəlxalq təcrübəni nəzərə alaraq,

Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizinin yaradılmasını və onun təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

**MADDƏ 1
ƏSAS TERMINLƏR**

Bu Sazişin məqsədləri üçün aşağıdakı terminlər aşağıda müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir:

- "Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizi" – Tərəflər arasında daşınan mallar barədə əvvəlcədən məlumat mübadiləsi etmək, Tərəflərin gömrük prosedurlarının mümkün qədər çox asanlaşdırılmasını təmin etmək məqsədini daşıyan, könüllülük əsasında və bütün nəqliyyat növlərində istifadə edilə bilən elektron sistem;
- "Ticarət operatorları" – Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizində iştirak edən mal və nəqliyyat vasitələri barədə etibarlı məlumatı təmin edən və bu Sazişin müddəalarına uyğun olaraq gömrük prosedurlarını başa çatdıran şəxslər;
- "Məlumat Mübadiləsi" – Tərəflər arasında ixrac olunan mallar və hərəkət edən nəqliyyat vasitələri barədə məlumat mübadiləsi;
- "Texniki Şərtlər" - Bu Sazişin tərkib hissəsini təşkil edəcək başqa bir protokolda əks olunacaq texniki infrastruktur və emal məlumatları.

MADDƏ 2 ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1. Tərəflər bu Sazişin həyata keçirilməsi məqsədilə Tərəflərin dövlətlərinin aşağıda qeyd edilən gömrük orqanlarını səlahiyyətləndirirlər:

- Azərbaycan Respublikasında: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi;
- Qazaxıstan Respublikasında: Qazaxıstan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Gəlirləri Komitəsi;
- Qırğız Respublikasında: Qırğız Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında Dövlət Gömrük Xidməti;
- Türkiyə Respublikasında: Türkiyə Respublikasının Ticarət Nazirliyi;
- Özbəkistan Respublikasında: Özbəkistan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi.

2. Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizi (bundan sonra "SGD" adlandırılacaq) Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları arasında məlumat mübadiləsi texnologiyalarına uyğun olaraq daşınan mallar və nəqliyyat vasitələri barədə məlumatların mübadilə edilməsinə əsaslanır.

MADDƏ 3 MƏQSƏD VƏ ƏHATƏ DAİRƏSİ

1. Mübadilə olunan məlumatların məzmunu bu Sazişin tərkib hissəsi olan Sazişin Əlavəsinə uyğun olaraq tərtib edilir.

2. Məlumat mübadiləsi könüllülük əsasında və SGD-dən faydalanan ticarət operatorları tərəfindən həyata keçirilən daşımalara tətbiq edilir.

3. Məlumat mübadiləsi üzrə texniki şərtlər bu Sazişin imzalanmasından sonra 6 (altı) ay müddətində Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları tərəfindən işlənilib hazırlanır və təsdiq edilir.

4. SGD bütün növ nəqliyyat vasitələrinə və bütün növ mallara uyğun olan ümumi təcrübədir.

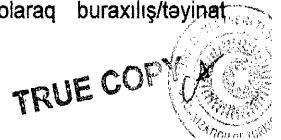
5. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları SGD-də iştirak etməyən şirkətlərə münasibətdə bu Sazişin könüllülük xüsusiyyətinə zərər yetirən ziddiyyətlərə yol verməkdən çəkinirlər.

6. SGD şəffaf, proqnozlaşdırıla bilən olur və ayrı-seçkiliyə yol vermir. SGD təcrübələri heç bir haqsız rəqabətlə nəticələnmir.

MADDƏ 4 SGD ÇƏRÇİVƏSİNDƏ TİCARƏT OPERATORLARI ÜÇÜN TƏMİN OLUNAN FAYDALAR

SGD iştirakçısı olan ticarət operatorları aşağıdakılardan faydalanırlar:

a) Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq buraxılış/təyinat məntəqələrində gömrük rəsmiləşdirilməsi üzrə üstünlük proseduru;

b) Mümkün olan hallarda ayrıca zolaqlardan istifadə daxil olmaqla gömrük rəsmiləşdirilməsi vaxtının qısaldılmasına gətirib çıxaran asanlaşdırılmış gömrük rəsmiləşdirilmələri;

c) Tərəflərin dövlətlərinin gömrük qanunvericiliyinin pozulması riskinin müəyyən edilədiyi hallar istisna olmaqla, buraxılış/teyinat məntəqələrində gömrük yoxlamasından istifadə edilməməsi.

MADDƏ 5 MƏLUMAT VƏ SƏNƏDLƏRDƏN İSTİFADƏ

1. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları, Tərəflərin dövlətləri arasında keçirilən mal və nəqliyyat vasitələrinin gömrük rəsmiləşdirilməsini və gömrük nəzarətini həyata keçirmək məqsədilə bu Saziş çərçivəsində əldə olunan məlumatlardan istifadəni təmin edir.

2. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları tərəfindən əldə olunan məlumatlar yalnız gömrük məqsədləri üçün istifadə edilir və məlumatı verən Tərəfin dövlətinin gömrük orqanının yazılı razılığı olmadan üçüncü tərəflərə ötürülə bilməz.

3. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları, dövlətləri arasında keçirilən mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların elektron məlumat mübadiləsini təşkil edən zaman Birləşmiş Millətlər Təşkilatının və Ümumdünya Gömrük Təşkilatının normalarından, standartlarından və tövsiyələrindən, Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliyindən və məlumat mübadiləsi sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübələrdən istifadə edirlər.

4. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq bu Sazişin pozulmasına qarşı zəruri tədbirlər görürlər və həmin pozuntular barədə, həmçinin Tərəflərin dövlətləri arasında keçirilən mallar və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumat mübadiləsi zamanı əldə edilmiş məlumatların uyğunsuzluğu və/və ya yanlışlığı barədə bir-birini məlumatlandırırlar.

MADDƏ 6 TƏTBİQETMƏ PROSESİ

Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları aşağıdakı məqsədlər üçün birbaşa əlaqə yaratmaq səlahiyyəti verilmiş gömrük əməkdaşlarının siyahısını müəyyənləşdirirlər:

a) məlumat mübadiləsinin texniki şərtlərini, məlumatların emalı və ötürülməsi texnologiyalarını, həmçinin məlumatların təhlükəsizlik tələblərini hazırlamaq və razılaşdırmaq;

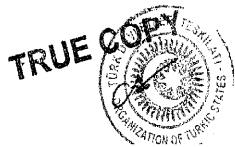
b) bu Sazişin tətbiqi zamanı yaranan texniki problemləri həll etmək.

MADDƏ 7 PİLOT LAYİHƏ

1. Bu Sazişdə nəzərdə tutulan məlumat mübadiləsi texnologiyalarını işləyib hazırlamaq məqsədilə Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları bu Sazişin qüvvəyə minməsindən sonra Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanlarının qarşılıqlı yazılı razılığı əsasında uzadıla bilən 6 (altı) aylıq Pilot Layihə hazırlayır və həyata keçirirlər.

2. Pilot Layihənin ilk 3 (üç) ayı müddətində Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları aşağıdakıları razılaşdırırlar:

- a) məlumat mübadiləsinə dair əsas texniki xüsusiyyətlər;
- b) ötürülməçək məlumatların siyahısı, strukturu və formatı;

- c) məlumatların təhlükəsizliyinə dair tələblər;
- d) SGD proseduru çərçivəsində Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları arasında əməkdaşlığın təşkili proseduru;
- e) Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları SGD çərçivəsində daşınan mallarla bağlı gömrük əməliyyatlarının həyata keçiriləcəyi müvafiq idarələrin gömrük orqanlarını müəyyən edirlər;

3. Tərəflərin dövlətlərinin gömrük orqanları Pilot Layihəni başlatmağa hazır olduqlarını və layihədə iştirak edəcək gömrük orqanlarını bir-birilərinə yazılı şəkildə bildirirlər.

4. Tərəflər növbəti 3 (üç) ay müddətində SGD-nin praktiki reallaşdırılmasını təmin edirlər.

MADDƏ 8

DİGƏR BEYNƏLXALQ MÜQAVİLƏLƏRƏ MÜNASİBƏT

Bu Sazişin müddəaları Tərəflərin dövlətlərinin tərəfdar olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən və konvensiyalardan irəli gələn hüquq və öhdəliklərə təsir etmir.

MADDƏ 9

MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

1. Bu Sazişin təfsirindən və ya tətbiqindən yarana biləcək hər hansı mübahisə başlıca olaraq danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir. Bu yolla həll edilməyən məsələlər diplomatik kanallar vasitəsilə həll edilir.

2. Hər bir Tərəf bu Sazişin təfsiri, tətbiqi və onda edilən düzəliş üzrə mübahisə və ya yarana biləcək hər hansı mümkün mübahisənin həlli ilə bağlı digər Tərəfə məsləhətləşmə üçün sorğu edə bilər.

3. Bu maddənin 1-ci və ya 2-ci bəndi çərçivəsində Tərəflər arasında aparılacaq hər hansı danışıqlar və ya məsləhətləşmələr başqa cür qərar qəbul edilmədikdə, yazılı sorğunun alındığı tarixdən 20 (iyirmi) gün müddətində başlanılır.

MADDƏ 10

ƏLAVƏLƏR VƏ DÜZƏLİŞLƏR

1. Bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olan ayrıca protokollarla Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı əsasında istənilən vaxt bu Sazişdə düzəlişlər edilə bilər.

2. Bu düzəlişlər Sazişin 11-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minir.

MADDƏ 11

QÜVVƏYƏMİN MƏ, MÜDDƏT VƏ LƏĞVETMƏ

1. Tərəflər diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı formada bu Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili hüquqi prosedurların tamamlanması barədə Depozitarını məlumatlandırirlar. Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün tələb olunan dövlətdaxili hüquqi prosedurları bütün Tərəflərin başa çatdırması barədə Depozitarinin digər Tərəflərə məlumat verdiyi tarixdən sonrakı otuzuncu gün qüvvəyə minir.

2. Bu Saziş qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır və Tərəflərdən hər hansı biri bu Sazişi ləğv etmək niyyəti barədə diplomatik kanallar vasitəsilə Depozitariyə yazılı bildiriş göndərməklə bu Sazişdə iştirakını ləğv edə bilər. Belə halda bu Saziş bildiriş alındığı tarixdən etibarən qüvvədən düşür.

TRUE COPY

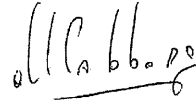

tarixdən 3 (üç) ay sonra ləğv edilir. Bu Sazişin ləğv edilməsi artıq yerinə yetirilməkdə olan fealiyyətlərə təsir etmir.

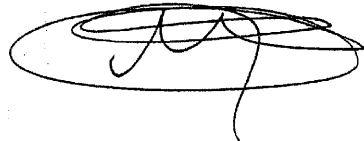
3. Bu Sazişin depozitarisi Türk Dövlətləri Təşkilatının Katibliyidir. Depozitari bütün Tərəflərə bu Sazişin təsdiq olunmuş surətini göndərir.

Səmərqənd şəhərində 11 noyabr 2022-ci il tarixində, 6 (altı) orijinal nüsxədə, Azərbaycan, qazax, qırğız, türk, özbək və ingilis dillərində imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Bu Sazişin təfsiri ilə bağlı hər hansı fikir ayrılığı yarandıqı təqdirdə, ingilis dilindəki mətndən istifadə ediləcəkdir.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından

Türkiyə Respublikası Hökuməti adından

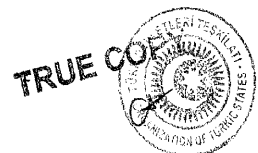
Qazaxıstan Respublikası Hökuməti adından

Qırğız Respublikasının Nazirlər Kabineti adından

Özbəkistan Respublikası Hökuməti adından

MÜBADİLƏ EDİLƏN MƏLUMATLARIN MƏZMUNU

- İxrac gömrük orqanının kodu
- Yük göndərənin/ixracatçının adı
- Yük göndərənin/ixracatçının ünvanı
- Mallar
- Ümumi bağlamalar
- İstinad nömrəsi
- Yük alanın adı
- Göndərilmə zamanı nəqliyyat vasitəsinin identifikasiya nömrəsi və mənsub olduğu ölkə
- Konteyner
- Çatdırılma şərtləri
- Sərhədi keçən cari nəqliyyat vasitəsinin identifikasiya nömrəsi və mənsub olduğu ölkə
- Valyuta və invoysda qeyd olunan ümumi məbləğ
- Çıxış məntəqəsi
- Bağlamalar və malların təsviri (markalar və nömrələr, konteyner nömrəsi, sayı və ünvanı)
- Mal nömrəsi
- Malın kodu (10 rəqəmli kod)
- Mənşə ölkəsinin kodu
- Brutto çəki – kq
- Netto çəki
- Əlavə ölçü vahidi
- Əlavə məlumat /hazırlanan sənədlər/ sertifikatlar və icazələr
- Yoladüşmə məntəqəsi
- Təyinat məntəqəsi (və ölkəsi)
- Invoysun nömrəsi və tarixi
- Daxilolma gömrük orqanının kodu
- İdxal gömrük orqanının kodu
- Nəqliyyat sənədinin adı və nömrəsi
- Əlavə sənədlərin nömrəsi
- Nəqliyyat sənədinin tarixi
- Mənşə ölkəsi barədə məlumat
- Gömrük dəyərləndirməsi

**ТҮРКІ МЕМЛЕКЕТТЕРІ ҰЙЫМЫНА МҮШЕ МЕМЛЕКЕТТЕРДІҢ
ҮКІМЕТТЕРІ АРАСЫНДАҒЫ ОҢАЙЛАТЫЛҒАН КЕДЕН ДӘЛІЗІН ҚҰРУ
ТУРАЛЫ КЕЛІСІМ**

Әзербайжан Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Үкіметі, Қырғыз Республикасының Министрлер Кабинеті, Түркия Республикасының Үкіметі және Өзбекстан Республикасының Үкіметі (бұдан әрі «Тараптар» деп аталады),

Тараптар арасындағы берік орныққан ынтымақтастық қатынастарды растай отырып,

Түркі мемлекеттері ұйымына мүше мемлекеттер арасында өткізілетін тауарлар мен көлік құралдарына кедендік бақылаудың тиімділігін арттыру қажеттігін тани отырып,

Тараптар мемлекеттері арасында өткізілетін тауарлар мен көлік құралдарын кедендік бақылауды жүргізу мерзімдерін қысқартуға және оңайлату үшін жағдайлар жасауға ұмтыла отырып,

кеден әкімшіліктерінің тауарларды беру тізбегі бойынша өткізуді қолдаудағы рөлінің маңыздылығын түсіне отырып,

Тараптар мемлекеттерінің ұлттық заңнамасының ережелерін, Біріккен Ұлттар Ұйымының және Дүниежүзілік кеден ұйымының стандарттары мен ұсынымдарын, сондай-ақ ақпарат алмасудың халықаралық практикасын назарға ала отырып,

Оңайлатылған кеден дәлізінің дамуын және оның қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, Оңайлатылған кеден дәлізінің дамуын және оның қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында

төмендегілер туралы уағдаласты:

**1-бап
Негізгі терминдер**

Осы Келісімнің мақсаттары үшін мынадай терминдер төменде көрсетілген мағыналарға ие:

а) «Оңайлатылған кеден дәлізі» – Тараптар мемлекеттері арасындағы саудада тасымалданатын тауарлар туралы алдын ала ақпарат алмасуға бағытталған, ерікті негізде пайдалану үшін ашық және көліктің барлық түрінде пайдаланылуы мүмкін электрондық жүйе;

б) «Сауда операторлары» – Оңайлатылған кеден дәлізіне қатысатын және осы Келісімнің ережелеріне сәйкес кедендік рәсімдерді аяқтайтын тауарлар мен көлік құралдары туралы анық ақпарат беретін;

с) «Ақпарат алмасу» – Тараптар мен көлік құралдары арасында экспортталатын тауарлар туралы ақпарат алмасу;

д) «Техникалық шарттар» – осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын жекелеген хаттамамен нақтыланатын техникалық инфрақұрылым және өңдеу деректері.

**2-бап
Жалпы ережелер**

1. Тараптар осы Келісімді жүзеге асыруға Тараптар мемлекеттерінің мынадай кеден органдарына уәкілеттік береді:

Әзербайжан Республикасында – Әзербайжан Республикасының Мемлекеттік кеден комитеті;

Қазақстан Республикасында – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті;

Қырғыз Республикасында – Қырғыз Республикасының Қаржы министрлігі жанындағы Мемлекеттік кеден қызметі;

Түркия Республикасында – Түркия Республикасының Сауда министрлігі;

Өзбекстан Республикасында – Өзбекстан Республикасының Мемлекеттік кеден комитеті.

2. Оңайлатылған кеден дәлізі (бұдан әрі мәтін бойынша – ОҚД) Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары арасында ақпарат алмасу технологияларына сәйкес тауарлар мен көлік құралдарының өткізілуі туралы ақпарат алмасуға негізделген.

3-бап

Қолдану объектісі мен саласы

1. Алмасатын ақпараттың мазмұны осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын осы Келісімге қосымшаға сәйкес қалыптастырылады.

2. Ақпарат алмасу ОҚД пайдаланатын сауда операторлары жүзеге асыратын жүктер бойынша және ерікті негізде жүзеге асырылуға тиіс.

3. Ақпарат алмасудың техникалық шарттарын Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары осы Келісімге қол қойылғаннан кейін 6 (алты) ай ішінде әзірлеуге және бекітуге тиіс.

4. ОҚД көліктің барлық түріне және жүктердің барлық түріне қолданылатын жалпы қабылданған практика болуға тиіс.

5. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары ОҚД-ға қатыспайтын компанияларға қатысты осы регламенттің ерікті сипатына нұқсан келтіруі мүмкін осы Келісімге қайшылықтардан аулақ болуға тиіс.

6. ОҚД ашық, боламды және кемсітусіз болуға тиіс. ОҚД практикасы қандай да бір жосықсыз бәсекелестікке әкелмеуге тиіс.

4-бап

ОҚД шеңберінде сыртқы сауда операторларына шеңберінде сыртқы сауда операторларына берілетін жеңілдіктер

1. Сауда операторларының мынадай артықшылықтары болуға тиіс:

а) Тараптар мемлекеттерінің ұлттық заңнамасына сәйкес өткізу (межелі) пункттерде кедендік ресімдеудің басым тәртібі;

б) ресімдеу уақытын қысқартуға мүмкіндік беретін жекелеген қозғалыс жолақтарын қоса алғанда, мүмкін болатын оңайлатылған кедендік формальдылықтар;

с) Тараптар мемлекеттерінің кеден заңнамасын бұзу тәуекелі анықталған жағдайларды қоспағанда, өткізу (межелі) пункттерде кедендік жете тексеруді қолданбау. Егер кедендік жете тексеру қажет болса, ол қысқа мерзімде жүргізілуіге тиіс.

5-бап

Ақпараттар мен құжаттарды пайдалану

1. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары осы Келісім шеңберінде алынған ақпаратты Тараптар мемлекеттерінің арасында өткізілетін тауарлар мен көлік құралдарын кедендік ресімдеу және кедендік бақылау мақсаттары үшін пайдалануды қамтамасыз етеді.

2. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары алған ақпарат кеден максаттарында ғана пайдаланылады және ақпаратты ұсынған Тарап мемлекетінің кеден органының жазбаша келісімінсіз үшінші тұлғаларға берілмейді.

3. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары өздерінің мемлекеттері арасында өткізілетін тауарлар мен көлік құралдары туралы электрондық ақпарат алмасуды ұйымдастыру кезінде Біріккен Ұлттар Ұйымының, Дүниежүзілік кеден ұйымының, Тараптар мемлекеттерінің ұлттық заңнамасының нормаларын, стандарттары мен ұсынымдарын және ақпарат алмасудың халықаралық озық тәжірибесін пайдалануға тиіс.

4. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары өздерінің ұлттық заңнамасына сәйкес осы Келісімді бұзушылықтарға қатысты тиісті шаралар қабылдайды және осы бұзушылықтар туралы, сондай-ақ ақпарат алмасу барысында алынған деректердің сәйкессіздігі және/немесе анық еместігі туралы, Тараптар мемлекеттерінің арасында өткізілетін тауарлар мен көлік құралдары туралы бір-біріне хабар береді.

6-бап Енгізу процесі

Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары:

a) ақпарат алмасудың техникалық шарттарын және деректерді өңдеу мен беру технологиясын, сондай-ақ деректер қауіпсіздігіне қойылатын талаптарды әзірлеу және келісу,

b) осы Келісімді іске асыру барысында туындаған техникалық проблемаларды реттеу мақсатында тікелей байланыстар орнату үшін тиісті уәкілетті кедендік лауазымды адамдарының тізімін айқындайды.

7-бап Пилоттық жоба

1. Осы Келісімде көзделген ақпарат алмасу технологияларын әзірлеу мақсатында Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары осы Келісім күшіне енгеннен кейін ұзақтығы 6 (алты) ай болатын Пилоттық жобаны ұйымдастырады және жүзеге асырады, ол Тараптар мемлекеттерінің кеден органдарының жазбаша келісуі негізінде ұзартылуы мүмкін.

2. Пилоттық жобаның алғашқы 3 (үш) айы ішінде Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары:

a) ақпарат алмасудың негізгі техникалық шарттарын;

b) берілетін деректердің тізбесін, құрылымы мен форматын;

c) ақпараттық қауіпсіздікке қойылатын талаптарды;

d) ОҚД рәсімі шеңберінде Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары арасындағы ынтымақтастықты ұйымдастыру тәртібін келісуге тиіс;

e) Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары өздерінің тиісті әкімшіліктерінің кеден органдарын айқындайды, оларда ОҚД-ға сәйкес тасымалданатын тауарлармен кедендік операциялар жүзеге асырылуға тиіс.

3. Тараптар мемлекеттерінің кеден органдары Пилоттық жобаны бастауға өздерінің дайын екендігі туралы бір-біріне және жобаға қатысатын кеден органдарына жазбаша хабар береді.

4. Келесі 3 (үш) ай ішінде Тараптар ОҚД-ны практикалық тұрғыдан іске асыруды орындауға тиіс.

8-бап

Басқа да халықаралық келісімдермен байланыс

Осы Келісімнің ережелері Тараптардың өздері қатысушылары болып табылатын басқа да халықаралық шарттардан туындайтын құқықтары мен міндеттемелерін қозғамайды.

9-бап

Дауларды реттеу

1. Осы Келісімді түсіндіруге немесе қолдануға байланысты туындауы мүмкін кез келген дау, негізінен, Тараптар арасындағы келіссөздер мен консультациялар арқылы шешіледі. Мұндай процесс шеңберінде шешілмеген мәселелер дипломатиялық арналар арқылы реттелуге тиіс.

2. Әрбір Тарап екінші Тараптан осы Келісімді түсіндіруге, қолдануға және өзгертуге байланысты дауларға немесе туындауы мүмкін кез келген ықтимал дауды реттеуге қатысты консультация сұрата алады.

3. Осы баптың 1 немесе 2-тармақтарының шеңберінде Тараптар арасында жүргізілуге тиіс кез келген келіссөз немесе консультация, егер өзгеше шешім қабылданбаса, жазбаша сұрау салу алынғаннан кейін 20 (жиырма) күн ішінде басталуға тиіс.

10-бап

Толықтырулар мен түзетулер

1. Осы Келісім Тараптардың өзара келісуі бойынша осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын жекелеген хаттамалар арқылы өзгертілуі және толықтырылуы мүмкін.

2. Бұл хаттамалар осы Келісімнің 11-бабына сәйкес күшіне енеді.

11-бап

Күшіне енуі, қолданғылу мерзімі және қолданысын тоқтатуы

1. Тараптар депозитарийге осы Келісімнің күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерінің аяқталғаны туралы дипломатиялық арналар арқылы жазбаша хабар береді. Осы Келісім депозитарий барлық Тараптардың осы Келісімнің күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді аяқтағаны туралы басқа Тараптарға хабар берген күннен кейінгі отызыншы күні күшіне енеді.

2. Осы Келісім белгіленбеген мерзімге жасалады және Тараптардың кез келгені осы Келісімнің қолданысын тоқтату ниеті туралы дипломатиялық арналар арқылы жазбаша хабарлама жібере отырып, осы Келісімге қатысуын тоқтата алады. Мұндай жағдайда бұл Тарап үшін осы Келісімнің қолданысы депозитарий осындай хабарламаны алған күннен кейін үш айдан соң тоқтатылады. Осы Келісімнің қолданысын тоқтату жүзеге асырылып жатқан транзакцияларға әсер етпейді.

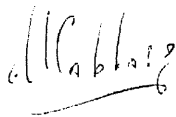
3. Түркі мемлекеттері ұйымының Хатшылығы осы Келісімнің депозитарийі болып табылады. Депозитарий осы Келісімнің куәландырылған көшірмелерін барлық Тарапқа береді.

TRUE COPY

2022 жылғы 11 қарашада Самарқандта әзербайжан, қазақ, қырғыз, түрік, өзбек және ағылшын тілдерінде алты төлнұсқа данада жасалды, барлық мәтін теңтүрнұсқалы болып табылады. Осы Келісімді түсіндіруге қатысты қандай да бір келіспеушіліктер туындаған жағдайда ағылшын тіліндегі мәтін пайдаланылады.

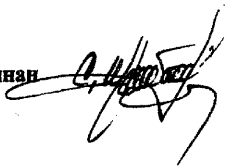
Әзербайжан Республикасының Үкіметі атынан

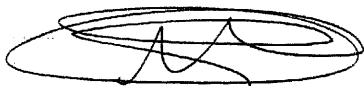
Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан

Қырғыз Республикасының Министрлер Кабинеті атынан

Түркия Республикасының Үкіметі атынан

Өзбекстан Республикасының Үкіметі атынан

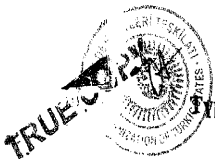

TRUE COPY

БІРЛЕСІП ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН АҚПАРАТТЫҢ МАЗМҰНЫ

- Экспорттық кеден органының коды.
- Жөнелтушінің/ экспорттаушының атауы.
- Жөнелтушінің/ экспорттаушының мекенжайы.
- Алушының атауы.
- Жөнелту кезінде көлік құралының атауы, нөмер, көлік құралы тіркелген ел.
- Контейнер нөмірі.
- Жеткізу шарттары.
- Шекарадан өту кезінде көлік құралының атауы, нөмір, көлік құралының тіркелген ел.
- Берілген шоттың валютасы және жалпы сомасы.
- Кедендік жөнелту пункті.
- Тауардың орамасы мен сипаттамасы (*маркасы мен нөмірі, контейнердің нөмірі, саны мен түрі*).
- Тауар коды (*10 цифр*).
- Шығарылған елінің коды.
- Брутто салмағы – кг.
- Нетто салмағы.
- Қосымша өлшем бірліктері.
- Қосымша ақпарат/ Берілген құжаттар/ Сертификаттар мен рұқсаттар/ лицензиялар.
- Жөнелту пункті.
- Кедендік межелі пункт және ел.
- Шот-фактураның нөмірі мен күні.
- Кіретін кеден органының коды.
- Импорттық кеден органының коды.
- Көлік құжатының атауы мен нөмірі.
- Қоса берілетін құжаттар саны.
- Көлік құжатының күні.
- Шығарылған елі туралы деректер.
- Кедендік құн.

**Түрк мамлекеттеринин уюмуна катышкан мамлекеттердин
өкмөттөрүнүн ортосунда жөнөкөйлөтүлгөн
бажы коридорун түзүү жөнүндө
Макулдашуу**

Мындан ары – “Тараптар” деп аталуучу Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети, Азербайжан Республикасынын Өкмөтү, Казакстан Республикасынын Өкмөтү, Түркия Республикасынын Өкмөтү жана Өзбекстан Республикасынын Өкмөтү,

Тараптардын ортосундагы кызматташтыктын бекем түзүлгөн мамилелерин тастыктоо менен,

Тараптардын Түрк мамлекеттеринин уюмуна катышкан мамлекеттердин (мындан ары – ТМУга катышкан мамлекеттер) ортосунда өткөрүлүп жаткан товарларга жана транспорт каражаттарына бажы контролунун натыйжалуулугун жогорулатуу зарылдыгын таанып,

ТМУга катышкан мамлекеттер тараптарынын жарандык кодексине катышкан мамлекеттердин ортосунда өткөрүлүүчү товарларды жана транспорт каражаттарын бажылык контролдоону жөнөкөйлөштүрүү үчүн шарттарды түзүү жана өткөрүү мөөнөттөрүн кыскартуу максатында,

Жеткирүү тармагы боюнча товарлардын кыймылын камсыз кылууда бажы органдарынын маанилүү ролун түшүнүү менен,

Тараптардын ТМУга катышуучу мамлекеттердин улуттук мыйзамдарынын жоболорун, Бириккен Улуттар Уюмунун жана Дүйнөлүк бажы уюмдарынын стандарттарын жана сунуштамаларын, ошондой эле маалымат алмашуунун эл аралык практикасын эске алып,

Жөнөкөйлөтүлгөн бажы коридорун өнүктүрүү жана анын коопсуздугун камсыз кылуу максатында,

Төмөнкүлөр жөнүндө макулдашты:

1-берене. Негизги шарттар

Бул Макулдашуунун максаттары үчүн төмөнкү терминдер колдонулат:

а) жөнөкөйлөтүлгөн бажы коридору – тараптардын ортосунда соодада өткөрүлүүчү товарлар жөнүндө маалыматтарды алдын ала алмашуу, тараптарга бажы жол-жоболорун мүмкүн болушунча жөнөкөйлөштүрүүнү камсыз кылуу, ыктыярдуу негизде пайдалануу үчүн ачык жана транспорттун бардык түрлөрүндө колдонулушу мүмкүн болгон электрондук система;

б) соода операторлору – жөнөкөйлөтүлгөн бажы коридоруна катышкан товарлар жана транспорт каражаттары жөнүндө так маалымат берген жана ушул Макулдашуунун жоболоруна ылайык бажы жол-жоболорун аткарган адамдар;

в) маалымат алмашуу - тараптардын ортосунда экспорттолуучу товарлары жана транспорт каражаттарын ташуу жөнүндө маалымат алмашуу;

TRUE COPY

г) техникалык шарттар – техникалык инфраструктура жана иштеп чыгуу маалыматтары, алар ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп кала турган башка протоколдо кеңири баяндалат.

2-берене. Жалпы жоболор

1. Тараптарга ушул Макулдашууну ишке ашыруу боюнча Тараптардын мамлекеттеринин төмөнкү бажы органдарына ыйгарым укук берилет:

– Кыргыз Республикасында: Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик бажы кызматы;

– Азербайжан Республикасында: Азербайжан Республикасынын Мамлекеттик бажы комитети;

– Казакстан Республикасында: Казакстан Республикасынын Финансы министрлигинин Мамлекеттик кирешелер комитети;

– Түркия Республикасында: Түркия Республикасынын Соода министрлиги;

– Өзбекстан Республикасында: Өзбекстан Республикасынын Мамлекеттик бажы комитети.

2. Жөнөкөйлөтүлгөн бажы коридору (мындан ары – ЖБК) Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдарынын ортосунда маалымат алмашуу технологияларына ылайык товарларды жана транспорт каражаттарын ташуу жөнүндө маалымат алмашууга негизделген.

3-берене. Темасы жана колдонуу чөйрөсү

1. Алмашылуучу маалыматтын мазмуну ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп саналган ушул Макулдашуунун тиркемесине ылайык түзүлөт.

2. ЖБКнын кызматынан пайдаланган тышкы соода операторлору тарабынан жүзөгө ашырылуучу товарлар жөнүндө маалымат алмашуу ыктыярдуу негизде жүргүзүлөт.

3. Маалымат алмашуунун техникалык шарттары тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары тарабынан ушул Макулдашууга кол коюлгандан кийин 6 (алты) айдын ичинде иштелип чыгат жана бекитилет.

4. ЖБК транспорттун бардык түрлөрүнө жана товарлардын бардык түрлөрүнө колдонулуучу жалпы практика болуп саналат.

5. Тараптардын катышуучу-мамлекеттеринин бажы органдары ЖБК Макулдашууга катышпаган компанияларга карата ушул Регламенттин ыктыярдуу мүнөзүнө зыян келтириши мүмкүн болгон карама-каршылыктардан алыс болууга тийиш.

6. ЖБК ачык, болжолдуу жана басмырлоосуз болушу керек. ЖБК практикасы адилетсиз атаандаштыкка алып келбеши керек.

4-берене. ЖБКнын алкагында соода операторлоруна берилген артыкчылыктар

1. Тышкы соода операторлору төмөнкү артыкчылыктарга ээ:

а) тараптардын катышуучу мамлекеттеринин улуттук мыйзамдарына ылайык бажы постторундагы артыкчылык;

б) мүмкүн болгон жөнөкөйлөтүлгөн бажы формалдуулуктары, анын ичинде жол-жоболоштуруу убактысын кыскартууга мүмкүндүк берген айрым тилкелер;

в) тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы мыйзамдарын бузуу коркунучу аныкталгандан башка учурларда, өткөрүү/дайындoo пункттарында бажы

TRUE COPY

контролун колдонбоо. Эгерде бажы контролу зарыл болсо, ал кыска мөөнөттө жүргүзүлөт.

5-берене. Маалыматты жана документтерди колдонуу

1. Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары ушул Макулдашуунун алкагында алынган маалыматты Тараптардын мамлекеттеринин ортосунда өткөрүлүүчү товарларды жана транспорт каражаттарын бажылык тариздөө жана бажылык контролдоо максатында пайдаланууну камсыз кылышат.

2. Тараптардын мамлекеттеринин бажы органдары тарабынан алынган маалыматтар бажы максаттары үчүн гана пайдаланылат жана маалымат берген Тараптын катышуучу мамлекеттеринин бажы органынын жазуу жүзүндөгү макулдугусуз үчүнчү жактарга берилиши мүмкүн эмес.

3. Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары алардын мамлекеттеринин ортосунда өткөрүлүүчү товарлар жана транспорт каражаттары жөнүндө маалыматтарды электрондук алмашууну уюштурууда Бириккен Улуттар Уюмунун, Дүйнөлүк бажы уюмунун, улуттук мыйзамдардын ченемдерин, стандарттарын жана сунуштамаларын жана маалымат алмашуунун мыкты эл аралык тажрыйбасын колдонушат.

4. Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары өздөрүнүн улуттук мыйзамдарына ылайык ушул Макулдашууну бузуу боюнча тиешелүү чараларды көрүшөт жана мындай бузуулар жөнүндө, ошондой эле Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин ортосунда ташылуучу товарлар жана транспорт каражаттары жөнүндө маалымат алмашуунун жүрүшүндө алынган маалыматтардын дал келбестиги жана/же анык эместиги жөнүндө бири-бирине маалымдайт.

6-берене. Ишке ашыруу процесси

Тараптардын катышуучу-мамлекеттеринин бажы органдары бажы органдарынын тиешелүү ыйгарым укуктуу кызмат адамдарынын тизмесин аныктоо максатында:

а) маалымат алмашуунун техникалык шарттарын жана маалыматтарды иштеп чыгуу жана берүү технологияларын, ошондой эле маалыматтардын коопсуздугунун талаптарын иштеп чыгуу жана макулдашуу;

б) ушул Макулдашууну ишке ашыруунун жүрүшүндө келип чыккан техникалык проблемаларды жөнгө салуу.

7-берене. Пилоттук долбоор

1. Ушул Макулдашууда каралган маалымат алмашуу технологияларын иштеп чыгуу максатында Тараптардын катышуучу-мамлекеттеринин бажы органдары ушул Макулдашуу күчүнө киргенден кийин 6 (алты) айга созулган пилоттук долбоорду уюштурат жана ишке ашырат. Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдарынын өз ара жазуу жүзүндөгү макулдашуусу боюнча узартылышы мүмкүн болгон макулдашуу.

2. Пилоттук долбоорду ишке ашыруунун алгачкы үч (3) айынын ичинде тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары:

- а) маалымат алмашуунун негизги техникалык шарттары;
- б) берилүүчү маалыматтардын тизмеси, түзүмү жана форматы;
- в) маалыматтык коопсуздукту талап кылуу;

TRUE COPY

г) ЖБК жол-жобосунун алкагында Тараптардын катышуучу-мамлекеттеринин бажы органдарынын өз ара аракеттенүүсүн уюштуруу тартиби;

д) Тараптардын катышуучу-мамлекеттеринин бажы администрациялары өздөрүнүн тиешелүү бажы органдарын аныкташат, аларда ЖБКга ылайык өткөрүлүүчү товарларга карата бажы операциялары жүргүзүлөт.

3. Тараптардын катышуучу мамлекеттеринин бажы органдары пилоттук долбоорду ишке ашырууну баштоого даярдыгы жана долбоорго катышкан бажы органдары жөнүндө бири-бирине жазуу жүзүндө маалымдайт.

4. Кийинки үч (3) айдын ичинде тараптар ЖБКны практикалык ишке ашырууну жүзөгө ашырышат.

8-берене. Башка эл аралык келишимдер менен байланыш

Бул Макулдашуунун жоболору Тараптардын катышуучу мамлекеттери катышкан башка эл аралык келишимдерден жана конвенциялардан келип чыккан Тараптардын укуктарын жана милдеттерин козгобойт.

9-берене. Талаш-тартыштарды чечүү

1. Ушул Макулдашууну чечмелөөгө же колдонууга байланыштуу келип чыгышы мүмкүн болгон ар кандай талаш-тартыштар негизинен тараптардын ортосунда сүйлөшүүлөр жана консультациялар аркылуу чечилет. Мындай процесстин алкагында чечилбеген маселелер дипломатиялык каналдар аркылуу чечилет.

2. Ар бир Тарап экинчи тараптан ушул Макулдашууну чечмелөөдө, ишке ашырууда жана өзгөртүүдө же келип чыгышы мүмкүн болгон ар кандай талаш-тартыштарды жөнгө салууда талаш-тартыштар боюнча консультацияларды сурайт алат.

3. Ушул берененин 1 же 2-пунктарынын алкагында Тараптардын ортосундагы ар кандай сүйлөшүүлөр же консультациялар, эгерде башка чечим кабыл алынбаса, жазуу жүзүндөгү суроо-талапты алгандан кийин жыйырма (20) күндүн ичинде башталат.

10-берене. Толуктоолор жана өзгөртүүлөр

1. Тараптардын өз ара жазуу жүзүндөгү макулдугу боюнча бул Макулдашууга Тараптардын өз ара жазуу жүзүндөгү макулдугу боюнча ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп саналган өзүнчө протоколдор менен каалаган убакта өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн.

Түзөтүүлөр ушул Макулдашуунун 11-беренесинин жоболоруна ылайык күчүнө кирет.

11-берене. Күчүнө кирүү, узактыгы жана токтотулушу

1. Тараптар депозитарийге дипломатиялык каналдар боюнча ушул Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички мамлекеттик жол-жоболордун аяктагандыгы жөнүндө жазуу жүзүндө маалымдайт. Бул Макулдашуу Депозитарий башка Тараптарга бардык тараптар Ушул Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички мамлекеттик жол-жоболорду аяктагандыгы жөнүндө маалымдаган күндөн кийин отузунчу күнү күчүнө кирет.

TRUE COPY

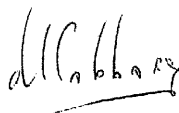

2. Бул Макулдашуу белгисиз мөөнөткө түзүлгөн жана Тараптардын ар бири Макулдашуунун колдонулушун токтотуу ниети жөнүндө жазуу жүзүндө билдирүүнү дипломатиялык каналдар боюнча депозитарийге жөнөтүү жолу менен ушул Макулдашууга катышуусун токтото алат. Мындай учурда ушул Макулдашуунун колдонулушу мындай кабарлоо күнүнөн үч ай өткөндөн кийин токтотулат. Ушул Макулдашуунун колдонулушун токтотуу ишке ашырылып жаткан ишке жана долбоорлорго таасир этпейт.

3. Түрк мамлекеттеринин уюмунун Катчылыгы ушул Макулдашуунун депозитарийи болуп саналат. Депозитарий ушул Макулдашуунун күбөлөндүрүлгөн текстин бардык тараптарга берүүгө тийиш.

Самарканд шаарында 2022-жылдын 11-ноябрында түзүлдү, ар бири азербайжан, казак, кыргызтүрк, өзбек жана англис тилдеринде, мында бардык тексттер бирдей күчкө ээ. Ушул Макулдашууну чечмелөөдө пикир келишпестиктер келип чыккан учурда англис тилиндеги текст артыкчылык күчүнө ээ болот.

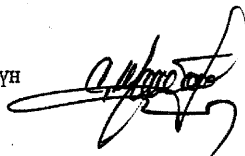
Азербайжан Республикасынын Өкмөтү үчүн

Казакстан Республикасынын Өкмөтү үчүн

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети үчүн

Түркия Республикасынын Өкмөтү үчүн

Өзбекстан Республикасынын Өкмөтү үчүн

TRUE COPY

МААЛЫМАТ АЛМАШУУНУН МАЗМУНУ

- Бажы органынын экспорттук коду
- Жөнөтүүчүнүн / экспорттоочунун аталышы
- Жөнөтүүчүнүн / экспорттоочунун дареги
- Аталышы
- Бардык пакеттердин баасы
- Маалымдама номери
- Жүк алуучунун аты-жөнү
- Чыгуу учурунда транспорт каражаттарынын инсандыгы, улуту
- Контейнер
- Жеткирүү шарттары
- Чек арадагы активдүү транспорт каражатын идентификациялоо жана катталган өлкө
- Акча жана эсеп-фактуранын жалпы суммасы
- Учуу бөлүмү
- Пакетинин жана буюмдун сүрөттөлүшү (маркасы жана номери, тара номери, номери жана түрү)
- Позициянын номери
- Продукт коду (10 Сан)
- Келип чыккан өлкөнүн коду
- Салмагы - кг
- Таза салмагы
- Кошумча бирдиктер
- Кошумча маалымат / даярдалган документтер / сертификаттар жана уруксаттар
- Жөнөтүү кеңсеси
- Дайындоо бюросу (жана өлкө)
- Эсеп-фактуранын номери жана датасы
- Бажы органынын коду
- Аталышы жана транспорттук документтин номери
- Документтердин саны
- Транспорт документинин датасы
- Келип чыккан өлкө жөнүндө маалымат
- Бажы наркы

TRUE COPY

**ТУРКИЙ ДАВЛАТЛАР ТАШКИЛОТИГА АЪЗО-ДАВЛАТЛАР ҲУКУМАТЛАРИ
ЎРТАСИДА СОДДАЛАШТИРИЛГАН БОЖХОНА ЙЎЛАГИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ
ТЎҒРИСИДА БИТИМ**

Озарбайжон Республикаси Ҳукумати, Қозоғистон Республикаси Ҳукумати, Қирғизистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Туркия Республикаси Ҳукумати ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати (кейинги ўринларда “Томонлар” деб аталувчилар).

Томонлар ўртасида мустақкам ҳамкорлик муносабатларини ўрнатилганлигини тасдиқлаб,

Туркий давлатлар ташкилотига аъзо-авлатлар ўртасида олиб ўтиладиган товарлар ва транспорт воситаларининг божхона назорати самарадорлигини ошириш зарурлигини тан олиб,

Томонлар давлатлари ўртасида олиб ўтиладиган товарлар ва транспорт воситаларининг божхона назоратини амалга ошириш муддатларини қисқартириш ва соддалаштириш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида,

божхона маъмуриятларининг товарларни етказиб бериш занжири орқали ҳаракатланишини қўллаб-қувватлашдаги муҳим ролини англаган ҳолда,

Томонлар давлатларнинг миллий қонунчилиги қоидаларини, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Жаҳон божхона ташкилотларининг стандартлари ва тавсияларини, шунингдек, ахборот алмашинувининг халқаро амалиётини инобатга олиб,

соддалаштирилган божхона йўлагини ривожлантириш ва унинг хавфсизлигини таъминлаб,

қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

1-модда

Асосий атамалар

Мазкур Битимнинг мақсадларида қўлланиладиган атамалар қуйидагиларни англатади

а. “Соддалаштирилган божхона йўлаги” — Томонлар ўртасида савдода олиб ўтиладиган товарлар тўғрисида олдиндан маълумот алмашишга йўналтирилган, Томонларга божхона тартиб-қоидаларини имкон қадар соддалаштиришни таъминлаш, ихтиёрий равишда фойдаланиш учун очиқ ва барча транспорт турларида фойдаланиш мумкин бўлган электрон тизим.

б. “Иқтисодий операторлар” — товарлар ва транспорт воситалари тўғрисида ишончли маълумотларни тақдим этувчи, соддалаштирилган божхона йўлагида иштирок этувчилар ва мазкур Битим қоидаларига мувофиқ божхона тартиб-таомилларини тўлиқ бажарадиганлар.

с. “Маълумот алмашинуви” — Томонлар давлатлари ўртасида олиб ўтиладиган экспорт қилинадиган товарлар ва транспорт воситалари тўғрисида маълумот алмашинуви.

д. “Техник шартлар” – мазкур Битимнинг ажралмас қисми ҳисобланувчи бошқа баённома билан батафсил акс эттирилган техник инфратузилма ва маълумотларни қайта ишлаш.

2-модда

Умумий қоидалар

1. Томонлар ўз давлатларининг қуйидаги божхона органларига мазкур Битимни амалга ошириш бўйича ваколатли этиб тайинлайдилар:

– Озарбайжон Республикасида: Озарбайжон Республикаси Давлат божхона қўмитаси;

TRUE COPY

- Қозоғистон Республикасида: Қозоғистон Республикаси Молия вазирлиги Давлат даромадлари кўмитаси;
- Қирғизистон Республикасида: Қирғизистон Республикаси Молия вазирлиги хузуридаги Давлат божхона хизмати;
- Туркия Республикасида: Туркия Республикаси Савдо вазирлиги;
- Ўзбекистон Республикасида: Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси.

2. Соддалаштирилган божхона йўлаги (кейинги ўринларда “СБЙ” деб юритилади) Томонлар давлатларининг божхона органлари ўртасида ахборот алмашинуви технологияларига мувофиқ товарлар ва транспорт воситалари ҳаракати тўғрисидаги маълумотлар алмашинувига асосланади.

3-модда

Объекти ва қўлланиш доираси

1. Ўзаро алмашиладиган маълумот мазм мазмуни мазкур Битимнинг ажралмас қисми бўлган иловага мувофиқ шакллантирилади.

2. Ахборот алмашинуви СБЙдан манфаатдор иқтисодий операторлари томонидан ихтиёрий равишда амалга ошириладиган жўнатмалар бўйича амалга оширилади.

3. Томонлар давлатларининг божхона хизматлари томонидан мазкур Битим имзолангандан сўнг олти (6) ой ичида ахборот алмашинувининг техник шартларини ишлаб чиқадилар ва тасдиқлайдилар.

4. СБЙ барча транспорт турларига ва барча турдаги товарларга нисбатан қўлланиладиган умумий амалиёт бўлиши лозим.

5. Томонлар давлатларининг божхона органлари мазкур Битим СБЙда иштирок этмаётган корхоналарга нисбатан мазкур Битимнинг ихтиёрий характерига зарар этказиши мумкин бўлган зиддиятларга йўл қўймасликлари лозим.

6. СБЙ шаффоф, олдиндан тахмин қилинадиган ва камситмайдиган бўлиши лозим. СБЙ амалиёти ҳеч қандай инсофсиз рақобатга олиб келмаслиги лозим.

4-модда

СБЙдаги иқтисодий операторларга берилган имтиёзлар

1. Иқтисодий операторлар қуйидаги имтиёзларга эга бўладилар:

а) Томонлар давлатларининг миллий қонунчилигига мувофиқ божхона назорати пунктлари (постлари)да божхона расмийлаштирувида устуворлик;

б) соддалаштирилган божхона расмиятчилиги, шу жумладан қискартирилган расмийлаштириш имконини берувчи алоҳида йўлақлар;

в) божхона назорати пунктлари (постлари)да божхона кўригидан ўтказмаслик, Томонлар давлатларининг божхона қонунчилиги бузилиши хавфи бўлган ҳолатлар бундан мустасно. Божхона кўриги зарур бўлса, имкон қадар тез амалга оширилади.

5-модда

Маълумот ва ҳужжатлардан фойдаланиш

1. Томонлар давлатларининг божхона органлари мазкур Битим доирасида олинган маълумотлардан Томонлар давлатлари ўртасида олиб ўтиладиган товарлар ва

TRUE COPY

транспорт воситаларини божхона расмийлаштируви ва божхона назоратини амалга ошириш мақсадларида фойдаланишни таъминлайдилар.

2. Томонлар давлатларининг божхона органлари томонидан олинган маълумотлардан фақат божхона мақсадларида фойдаланилади ва маълумотни тақдим этган Томон давлати божхона органининг ёзма розилигисиз учинчи томонларга тақдим этилмайди.

3. Томонлар давлатларининг божхона органлари ўз давлатлари ўртасида олиб ўтиладиган товарлар ва транспорт воситалари тўғрисидаги электрон маълумотлар алмашинувини ташкил этишда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Жаҳон божхона ташкилоти нормалари, стандартлари ва тавсияларидан, Томонлар давлатлари миллий қонунчилигидан ҳамда маълумот алмашинувининг илғор халқаро амалиётидан фойдаланадилар.

4. Томонлар давлатларининг божхона органлари ўз миллий қонунчилигига мувофиқ мазкур Битим бузилиши ҳолатлари тўғрисида тегишли чораларни кўрадилар ва бир-бирларини ушбу қоидабузарликлар, шунингдек маълумот алмашинуви давомида олинган ахборот номувофиқлиги ва (ёки) ёлғонлиги, Томонлар давлатлари ўртасида олиб ўтиладиган товарлар ва транспорт воситалари тўғрисида хабардор қиладилар.

6-модда

Амалга ошириш жараёни

Томонлар давлатларининг божхона органлари қуйидаги мақсадларда бевосита алоқаларни ўрнатиш учун тегишли ваколатли божхона органларининг мансабдор шахслари рўйхатини белгилайдилар:

а) маълумот алмашинуви ва ахборотни қайта ишлаш ва узатишнинг, шунингдек ахборот хавфсизлиги талабларининг техник шартларини ишлаб чиқиш ва келишиш,

б) мазкур Битимни амалга ошириш давомида юзага келадиган техник муаммоларни ҳал қилиш.

7-модда

Тажриба-синов лойиҳаси

1. Мазкур Битимда назарда тутилган ахборот алмашинуви технологияларини ишлаб чиқиш мақсадида, Томонлар давлатларининг божхона органлари ушбу Битим кучга кирганидан сўнг Томонлар давлатларининг божхона органларининг ўзаро ёзма келишуви асосида узайтирилиши мумкин бўлган, олти (6) ой давом этадиган тажриба-синов лойиҳасини ташкил қиладилар ва амалга оширадилар.

2. Тажриба лойиҳасининг дастлабки уч (3) оyi давомида Томонлар давлатларининг божхона органлари қуйидагиларга келишиб оладилар:

а) ахборот алмашинувининг асосий техник шартлари;

б) узатиладиган маълумотларнинг рўйхати, тузилиши ва шакли;

с) ахборот хавфсизлиги талаблари;

д) СБЙ тартиби доирасида Томонлар давлатларининг божхона органлари ўртасидаги ҳамкорликни ташкил этиш тартиби;

TRUE COPY

е) Томонлар давлатларининг божхона органлари СБЎ доирасида олиб ўтиладиган товарларга нисбатан божхона операциялари амалга оширадиган ўзларининг тегишли маъмуриятлари божхона органларини белгилайдилар.

3. Томонлар давлатларининг божхона органлари тажриба-синов лойиҳасини бошлашга тайёрлиги ва лойиҳада иштирок этувчи божхона органлари тўғрисида бир-бирларини ёзма равишда хабардор қиладилар.

4. Кейинги уч (3) ой давомида Томонлар СБЎни амалий бажарадилар.

8-модда

Бошқа халқаро шартномалар билан нисбати

Мазкур Битим қоидалари Томонлар иштирокчи бўлган бошқа халқаро шартномалар ва конвенциялардан келиб чиқадиган ҳуқуқ ва мажбуриятларига таъсир қилмайди.

9-модда

Низоларни ҳал қилиш

1. Мазкур Битимни талқин қилиш ёки қўллашда юзага келиши мумкин бўлган ҳар қандай низолар, Томонлар ўртасидаги музокаралар ва маслаҳатлашувлар орқали ҳал қилинади. Бундай жараён орқали ҳал этилмаган масалалар дипломатик каналлар орқали ҳал қилинади.

2. Ҳар бир Томон мазкур Битимни талқин қилиш, қўллаш ва амалга оширишдаги низолар ёки юзага келиши мумкин бўлган ҳар қандай низони ҳал қилиш бўйича бошқа Томондан маслаҳатлашув сўраши мумкин.

3. Мазкур модданинг 1 ёки 2-бандлари доирасида Томонлар ўртасида ўтказиладиган ҳар қандай музокара ва маслаҳатлашувлар, агар бошқача келишилмаса, ёзма сўров қабул қилинишидан йигирма (20) кун давомида бошланиши лозим.

10-модда

Ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Мазкур Битим ҳар қандай вақтда Томонларнинг ўзаро ёзма розилиги билан мазкур Битимнинг ажралмас қисми ҳисобланадиган алоҳида баённомалар билан ўзгартирилиши мумкин.

2. Ўзгартиришлар мазкур Битимнинг 11-моддаси қоидаларига мувофиқ кучга киради.

11-модда

Кучга кириши, амал қилиши ва тугатилиши

1. Томонлар Мазкур Битимнинг кучга кириши учун зарур бўлган давлат ички процедураларини бажарилганликлари ҳақида депозитарийга дипломатик каналлар орқали ёзма хабар берадилар. Мазкур Битим депозитарий бошқа Томонларга барча Томонлар мазкур Битимнинг кучга кириши учун зарур бўлган давлат ички

TRUE COPY

процедураларини бажарилганликлари ҳақида хабар қилганидан бошлаб ўттиз кундан сўнг кучга киради.

2. Мазкур Битим номуайян муддатга тузилади. Томонларнинг ҳар бири депозитарийга мазкур Битимдан чиқиш истаги тўғрисида ёзма хабарнома юбориш орқали

Мазкур Битим у кучга киргандан сўнг депозитарийга қўшилиш тўғрисидаги ҳужжатни бериш орқали исталган давлатнинг қўшилиши учун очик.

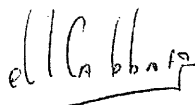
Қўшилаётган давлат учун Битим депозитарий томонидан қўшилиш тўғрисидаги ҳужжат олинган санадан бошлаб 30 кун ўтгач кучга киради.

2. Томонларнинг ҳар бири депозитарийга мазкур Битимдан чиқиш истаги тўғрисида ёзма хабарнома юбориб ундан чиқишга ҳақли. Мазкур Битим Депозитарий бундай хабарномани олган кундан бошлаб уч (3) ой ўтгандан кейин ушбу Томонга нисбатан бекор қилинади. Мазкур Битимнинг бекор қилиниши амалга оширилаётган ҳамда яқунланмаган лойиҳаларга таъсир қилмайди.

3. Ушбу Битимнинг депозитарийси Туркий Давлатлар Ташкилоти Котибияти ҳисобланади. Депозитарий ушбу Битимнинг тасдиқланган нусхасини барча Томонларга тақдим этади.

Самарқанд шаҳрида 2022 йил 11 ноябрда бир асл нусхада озарбайжон, қозок, қирғиз, турк, ўзбек ва инглиз тилларида тузилди, бунда барча матнлар ҳақиқий ҳисобланади. Ушбу Битимни талқин қилиш бўйича келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, инглиз тилидаги матндан фойдаланилади.

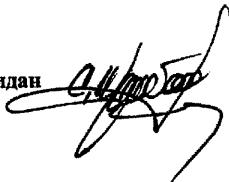
Озарбайжон Республикаси ҳукумати номидан

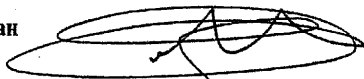
Қозоғистон Республикаси ҳукумати номидан

Қирғиз Республикаси Вазирлар Маҳкамаси номидан

Туркия Республикаси Ҳукумати номидан

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан

TRUE COPY

АЛМАШИНИЛАДИГАН МАЪЛУМОТЛАР МАЗМУНИ

- экспорт божхона органининг коди
- жўнатувчи/экспортчи номи
- юк жўнатувчи/экспорт қилувчи манзили
- элементлар
- жами пакетлар
- маълумотнома рақами
- қабул қилувчининг исми
- жўнаш вақтида транспорт воситаларининг шахси, миллати
- идиш
- етказиб бериш шартлари
- чегарани кесиб ўтувчи фаол транспорт воситасининг шахси, фуқаролиги
- валюта ва ҳисоб-фактуранинг умумий суммаси
- чиқиш идораси
- товарларнинг қадоклари ва тавсифи (маркалар ва рақамлар, контейнер рақами, сони ва тури)
- товар коди (10 та рақам)
- мамлакатнинг келиб чиқиш коди
- брутто вазни - кг
- нетто вазни -
- қўшимча бирликлар
- қўшимча маълумотлар / тайёрланган ҳужжатлар / сертификатлар ва рухсатномалар
- жўнаш идораси
- белгиланган офис (ва мамлакат)
- фактуранинг рақами ва санаси
- кириш божхона коди
- импорт божхона коди
- транспорт ҳужжатининг номи ва рақами
- илова қилинган ҳужжатлар сони
- транспорт ҳужжатининг санаси
- келиб чиққан мамлакат маълумотлари
- божхона қиймати

TRUE COPY

AGREEMENT
ON THE ESTABLISHMENT OF SIMPLIFIED CUSTOMS CORRIDOR
AMONG THE GOVERNMENTS OF THE
ORGANIZATION OF TURKIC STATES

The Government of the Republic of Azerbaijan, the Government of the Republic of Kazakhstan, the Cabinet of Ministers of the Kyrgyz Republic, the Government of the Republic of Türkiye, and the Government of the Republic of Uzbekistan (hereinafter referred to as “the Parties”),

CONFIRMING firmly established cooperative relationship among the Parties,

RECOGNIZING the need to enhance the efficiency of customs control of goods and vehicles moving among the Member States of the Organization of Turkic States,

AIMING the reduction of terms of carrying out and creation of conditions for simplification of customs control of the goods and vehicles moving among the States of the Parties,

UNDERSTANDING the important role of customs administrations in supporting the movement of goods through the supply chain;

HAVING REGARD TO the provisions of the national legislations of the States of the Parties, the standards and recommendations of the United Nations and the World Customs Organization, as well as international practices of information exchange,

ENSURING development of the Simplified Customs Corridor and its security,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1
BASIC TERMS

For purposes of this Agreement, the following terms shall have the meanings set forth below:

- a. “The simplified customs corridor” – an electronic system aiming to exchange information about the goods transported in trade between the Parties in advance, providing the Parties to facilitate the customs procedures as much as possible, open to use on a voluntary basis and can be used in all modes of transport.
- b. “Trade Operators” – those who provide reliable information about goods and means of transport, participating in the Simplified Customs Corridor and complete customs procedures in accordance with the provisions of this Agreement.
- c. “Information Exchange” – exchange of information on goods exported and means of transport moved among the States of the Parties.

TRUE COPY

- d. "Technical Conditions" – the technical infrastructure and processing data, which will be detailed by another protocol that will constitute an integral part to this Agreement.

ARTICLE 2 GENERAL PROVISIONS

1. The Parties shall authorize the following Customs Authorities of the States of the Parties on implementation of this Agreement:
  - in the Republic of Azerbaijan: The State Customs Committee of the Republic of Azerbaijan;
  - in the Republic of Kazakhstan: The State Revenue Committee of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan;
  - in the Kyrgyz Republic: The State Customs Service under the Ministry of Finance of the Kyrgyz Republic;
  - in the Republic of Türkiye: The Ministry of Trade of the Republic of Türkiye;
  - in the Republic of Uzbekistan: The State Customs Committee of the Republic of Uzbekistan.

2. The Simplified Customs Corridor (hereinafter referred to as "SCC") is based on exchange of information on movement of goods and vehicles in accordance with the technologies of the exchange of information between the Customs Authorities of the States of the Parties.

ARTICLE 3 OBJECT AND SCOPE

1. The content of exchanged information is formed according to the Annex to this Agreement, which is an integral part of this Agreement.

2. The exchange of information shall proceed on the consignments carried out by the trade operators benefiting from the SCC and on voluntary basis.

3. The technical conditions of the exchange of information shall be elaborated and approved by the Customs Authorities of the States of the Parties within six (6) months after the signing of this Agreement.

4. The SCC shall be a common practice applicable to all modes of transport and all kinds of goods.

TRUE COPY

5. The Customs Authorities of the States of the Parties shall avoid contradictions to this Agreement, which may harm the voluntary nature of this regulation as per companies, which are not participating in the SCC.
6. The SCC shall be transparent, predictable, and non-discriminatory. The SCC practices shall not result in any unfair competition.

ARTICLE 4 BENEFITS PROVIDED FOR TRADE OPERATORS WITHIN SCC

The Trade Operators shall have the following benefits:

- a) Priority procedure for customs clearance at checkpoints/destinations in accordance with the national laws of the States of the Parties;
- b) Facilitated customs formalities, where feasible, including separate lanes enabling to shortened clearance times;
- c) Non-use of customs inspection at checkpoints/destinations, except in cases where a risk of violation of the customs legislation of the States of the Parties is identified. If customs inspection is necessary, it shall be carried out as soon as possible.

ARTICLE 5 USE OF INFORMATION AND DOCUMENTS

1. The Customs Authorities of the States of the Parties shall ensure the use of the information, obtained within the framework of this Agreement, for the purposes of performing customs clearance and customs control of goods and vehicles, moving between the States of the Parties.
2. Information obtained by the Customs Authorities of the States of the Parties shall be used exclusively for customs purposes and cannot be forwarded to third parties without a written consent of the Customs Authority of the State of the Party, which provided the information.
3. The Customs Authorities of the States of the Parties, during the organization of electronic exchange of information on goods and vehicles moved between their States, shall use the norms, standards and recommendations of the United Nations, the World Customs Organization, the national legislation of the States of the Parties and the international best practices of information exchange.
4. In accordance with their national legislations, the Customs Authorities of the States of the Parties shall take appropriate measures on violations of this Agreement and inform each other about those violations, as well as on discrepancies and/or falseness of data, that

TRUE COPY

were received during the information exchange, on goods and vehicles moving between the States of the Parties.

ARTICLE 6 IMPLEMENTATION PROCESS

The Customs Authorities of the States of the Parties shall determine the list of appropriate authorized customs officials to establish direct contacts for the purposes to:

- a) develop and agree the technical conditions of the exchange of information and technologies of data processing and transmitting, as well as data security requirements,
- b) settle the technical problems occurred during the implementation of this Agreement.

ARTICLE 7 PILOT PROJECT

1. In order to elaborate the technologies of the exchange of information envisaged by this Agreement, the Customs Authorities of the States of the Parties shall organize and carry out a Pilot Project with the duration of six (6) months after entry into force of this Agreement that could be prolonged upon the mutual written agreement of the Customs Authorities of the States of the Parties.
2. During the first three (3) months of the Pilot Project, the Customs Authorities of the States of the Parties shall agree on:
  - a) the main technical conditions of the exchange of information;
  - b) the list, structure and format of the data to be transmitted;
  - c) the requirement for the information security;
  - d) the procedure of organization of the cooperation between the Customs Authorities of the States of the Parties within the framework of the SCC procedure;
  - e) the Customs Authorities of the States of the Parties shall determine the customs bodies of their respective Administrations in which the customs operations for the goods which are transported under the SCC shall be carried out.
3. The Customs Authorities of the States of the Parties shall inform each other in written about their readiness to begin the Pilot Project and customs bodies participating in the project.
4. In the following three (3) months the Parties shall carry out the practical realization of the SCC.

TRUE COPY

ARTICLE 8
RELATION TO OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations of the Parties resulting from other international agreements and conventions to which they are parties.

ARTICLE 9
SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Any disputes that may arise from the interpretation or application of this Agreement shall be resolved principally by negotiations and consultations between the Parties. Unresolved issues through such process shall be settled via diplomatic channels.
2. Each Party may request consultation from the other Party regarding the disputes in the interpretation, implementation and amendment of this Agreement or the settlement of any possible dispute that may occur.
3. Any negotiations or consultations to be conducted among the Parties within the scope of Paragraphs 1 or 2 of this Article shall commence within twenty (20) days following the receipt of the written request, unless otherwise decided.

ARTICLE 10
ADDITIONS AND AMENDMENTS

1. This Agreement may be amended at any time by mutual written consent of the Parties by separate protocols that will be integral parts of this Agreement.
2. The amendments shall enter into force in accordance with the provisions of Article 11 of this Agreement.

ARTICLE 11
ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. The Parties shall inform, in written through diplomatic channels, the Depositary about the completion of their internal legal procedures necessary for entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date when Depositary has informed other Parties that all Parties completed internal legal procedures required for the entry into force of this Agreement.
2. This Agreement is concluded for an indefinite period and any of the Parties may terminate its participation in this Agreement by sending a written notification of its

TRUE COPY

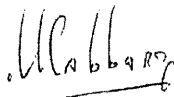

intention to terminate the Agreement to the Depositary through diplomatic channels. In such case, this Agreement shall be terminated three months following the date of such notification. The termination of this Agreement shall not affect the transactions already in progress.

3. The Depositary of this Agreement is the Secretariat of the Organization of Turkic States. The Depositary shall provide a certified copy of this Agreement to all Parties.

Done at Samarkand on 11 November 2022 in six original copies in Azerbaijani, Kazakh, Kyrgyz, Turkish, Uzbek and English languages, all texts being equally authentic. In case of any controversies regarding interpretation of this Agreement, the text in English language shall be used.

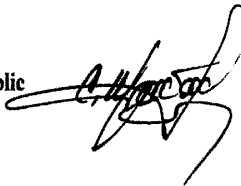
For the Government of the Republic of Azerbaijan

For the Government of the Republic of Kazakhstan

For the Cabinet of Ministers of the Kyrgyz Republic

For the Government of the Republic of Türkiye

For the Government of the Republic of Uzbekistan

TRUE COPY

THE CONTENT OF SHARED INFORMATION

- Export customs authority code
- Consignor/Exporter name
- Consignor/Exporter address
- Items
- Total packages
- Reference number
- Consignee name
- Identity, nationality of means of transport at departure
- Container
- Delivery terms
- Identity, nationality of active means of the transport crossing the border
- Currency and total amount invoiced
- Office of exit
- Packages and description of goods (marks and numbers, container no, number and kind)
- Item nr.
- Commodity code (10 digits)
- Country origin code
- Gross mass – kg
- Net mass
- Supplemental units
- Additional information / Documents produced / Certificates and authorizations
- Office of departure
- Office of destination (and country)
- The number and the date of the invoice
- Entry customs authority code
- Import customs authority code
- Name and number of transport document
- Number of attached documents
- Date of transport document
- Data of the country of origin
- Customs value

TRUE COPY

